

Datum 2025-10-01

Informationsklass Öppen

Diariernr (åberopas) A398.687/2025

Saknr 000

Polismyndigheten

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens Fi2025/01382

Remissvar SOU 2025:75 Folkbokföringsverksamhet, biometri och brottsbekämpning

Sammanfattning

Polismyndigheten tillstyrker i stort utredningens förslag.

Förslaget i betänkandet att införa ett nytt självständigt brott med beteckningen främjande av oriktig folkbokföring i folkbokföringslagen är välkommet. Det bedöms ge bättre förutsättningar att lagföra möjliggörare som på olika sätt används inom den organiserade brottslighetens systematiska användning av oriktiga folkbokföringsuppgifter vid olika brottsupplägg, exempelvis välfärdsbrottslighet, arbetslivskriminalitet och bedrägerier.

Polismyndigheten välkomnar förslaget att Skatteverket i sin brottsbekämpande verksamhet ska få verkställa beslut om kroppsbesiktning samt förslaget att Skatteverket i folkbokföringsverksamheten bör få möjlighet att lagra och använda ansiktsbilder, fingeravtryck och de biometriska uppgifter som tagits fram ur dessa.

Myndigheten lämnar dock följande synpunkter och medskick inför den fortsatta beredningen.

Polismyndighetens synpunkter

Synpunkter angående folkbokföringsverksamhetens möjlighet till lagring och användning av biometri (kapitel 26)

Polismyndigheten har under genomförandet av utredningen betonat att biometri behöver ses som en samlad statlig resurs som i större utsträckning ska kunna användas av den myndighet som behöver den. Det förutsätter en korrekt och ändamålsenlig insamling och lagring av biometri, i synnerhet inom identitetsförvaltningen. Folkbokföringsverksamheten och dess databas utgör grunden för samhällets befolkningsregistrering och är basen för

utfärdande av identitetshandlingar. Mot denna bakgrund välkomnar Polismyndigheten förslagen som innebär utökade möjligheter för Skatteverket att lagra biometri över tid samt genomföra identitetskontroller med stöd av denna.

Förslagen till författningsändringar begränsas dock enkom till personer som flyttar till eller tillbaka till Sverige och personer som ska tilldelas samordningsnummer eller få sitt samordningsnummer förnyat, samt personer som är folkbokförda eller har tilldelats ett samordningsnummer och vill ändra uppgift om sin identitet. Härutöver begränsas personkretsen i förslaget då Skatteverket för svenska medborgare och andra EES-medborgare endast får besluta om lagring om det finns anledning att anta att den enskilde vid en identitetskontroll lämnar eller har lämnat oriktiga uppgifter. Vidare begränsas lagringsfristen till högst 10 år, en frist som möjliggör enhetliga kontroller över tid. Polismyndigheten anser inte att utredningens förslag i denna del är tillräckligt för att på ett effektivt sätt motverka möjligheterna att skaffa sig falska och multipla identiteter. För att fullt ut uppnå de effekter som eftersträvas för stävjande av identitetsmissbruk och bedrägerier ser Polismyndigheten behov av att utvidga förslaget till att gälla en vidare personkrets än den som det nu omfattar. Polismyndigheten instämmer i det särskilda yttrandet att inte begränsa lagring och användning av biometriska underlag och biometriska uppgifter för EES-medborgare.

Polismyndigheten noterar att frågan om lagring av ansiktsbilder och fingeravtryck avseende EES-medborgare tangerar frågor som för närvarande utreds inom utredningen Registrering av EES-medborgare (Ju 2025:01). Utredningen ska enligt kommittédirektiven (Dir. 2025:4) bl.a. utreda och ta ställning till om registreringsförfarande ska återinföras, vilka uppgifter som i så fall ska registreras och om, och i så fall hur, biometriska uppgifter ska behandlas.

Synpunkter angående identitetskontroll vid passmyndigheterna inför tilldelning och förnyelse av samordningsnummer (avsnitt 26.10)

För närvarande genomför Polismyndigheten inga biometriska jämförelser vid identitetskontroll inför att samordningsnummer begärs från Skatteverket. Utredningen bedömer att passmyndigheterna, liksom Skatteverket, när de utför identitetskontroller enligt lagen om samordningsnummer bör ha möjlighet att jämföra biometri med de underlag som Skatteverket efter föreslagen reform lagrat. Polismyndigheten tillstyrker förslaget då det innebär en stärkt kontroll. Reformen innebär dock ett nytt moment i resehandlingsprocessen som kräver anpassningar av både teknisk och verksamhetsmässig karaktär. I denna del önskar Polismyndigheten att delta med synpunkter i den fortsatta lagstiftningsprocessen.

Synpunkter angående Polismyndighetens möjlighet att göra sökningar i Skatteverkets framtida register över ansiktsbilder och fingeravtryck (avsnitt 28.3)

Gällande förslaget att Polismyndigheten vid utredning av vissa typer av grova brott ska få göra biometriska jämförelser mot Skatteverkets framtida register över ansiktsbilder och fingeravtryck vill Polismyndigheten framföra följande. Det är stor skillnad mellan hur olika typer av jämförelser görs. Att jämföra biometriska uppgifter från en person mot en eller flera personer i ett register skiljer sig mot sökningar som görs med spår från brottsplatser som jämförs med en eller flera personer i ett register. Spår som lämnas på brottsplats kan t.ex. bestå av en fraktion av ett fingeravtryck eller av en mindre del av en ansiktsbild. För att sökningar av spår från brottsplatser mot uppgifter Skatteverkets register ska fungera på det sätt som utredningen tänkt är det viktigt att Skatteverket har en nära samverkan med Polismyndigheten under hela processen med en eventuell upphandling eller utveckling av både IT-system och algoritmer. Detta eftersom spårsökningar ställer högre krav än andra jämförande sökningar.

Synpunkter angående Polismyndighetens tillgång till uppgifter hos Skatteverket för id-verksamhet (kapitel 29)

Eftersom det under utredningens genomförande rådde osäkerhet om hur den framtida id-verksamheten hos Polismyndigheten skulle se ut föreslår utredningen att frågan om myndigheten bör få möjlighet att inom id-verksamheten göra biometriska jämförelser med underlag hos Skatteverket bör utredas vidare i ett senare skede (avsnitt 29.5). Den framtida id-verksamheten hos Polismyndigheten bereds för närvarande inom regeringskansliet och myndigheten vill understryka att det är viktigt att myndighetens behov av att kunna göra biometriska jämförelser beaktas i det pågående lagstiftningsarbetet.

När det gäller Polismyndighetens möjlighet att göra biometriska jämförelser med ansiktsbilder och fingeravtryck (som vid en reform lagras hos Skatteverket) i annan verksamhet än den brottsbekämpande noteras att det endast är behovet i id-verksamheten som uppmärksammas av utredningen. Polismyndigheten vill därför framföra att sådana behov även kan finnas inom gränspolisens arbete. Gränspolisen har till uppdrag att fastställa identitet och utreda vistelserätt vid inre utlänningskontroller. Även i återvändandeärenden arbetar gränspolisen med fastställande av identitet inför verkställighet. Polismyndigheten anser därför att förslaget om att frågan om myndigheten bör få möjlighet att inom id-verksamheten göra biometriska jämförelser med underlag hos Skatteverket bör utredas vidare i ett senare skede även bör omfatta frågan om gränspolisverksamheten bör få samma möjlighet.

Yttrandet har beslutats av juristen Lars Stark efter föredragning av juristen Esmeralda Claesson. Vid den slutliga handläggningen har rättschefen Gunilla Hedwall deltagit. Rikspolischefen Petra Lundh har informerats om remissen.

POLISMYNDIGHETEN

Lars Stark

Esmeralda Claesson

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli